

Estratègia Delta del Llobregat

Ajuntament de L'Hospitalet

Ajuntament del
Prat de Llobregat

Usos del sòl

Els sistemes d'espais lliures

Març 2016

Direcció de l'Oficina estratègica
de l'àmbit del Pla del delta del Llobregat

Índex de continguts

01. Preliminars

02. Valors naturals

03. Identificació dels espais protegits

04. Reconeixement per àmbits

- Riu Llobregat
- Zones humides
- Litoral
- Parc Agrari
- Montjuic

05. El “verd urbà”

01

Preliminars

Els espais lliures del delta del Llobregat

- Territori pla, fèrtil, hemidelta diferenciat
- Ecosistemes de gran fragilitat, elevada biodiversitat
- Sistema hídric de rellevància estratègica: el riu Llobregat i el seu aquífer
- Entorn costaner sense urbanitzar, d'elevat valor paisatgístic
- Zona agrícola d'alt valor
- Són “actius intangibles” de la plataforma econòmica del delta del Llobregat

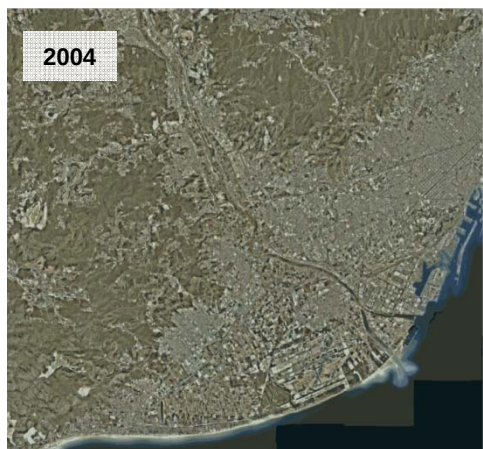
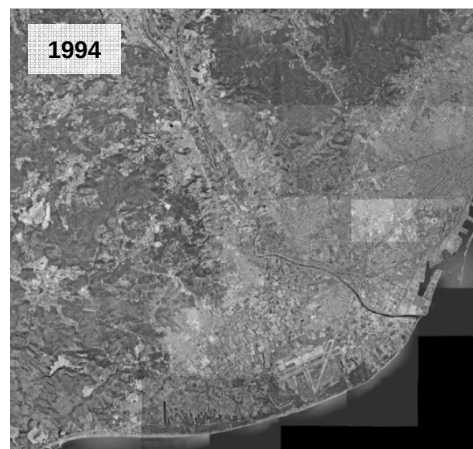
Impacte del Pla Delta de 1994

El Pla Delta de 1994 va determinar la construcció d'un seguit de grans infraestructures que, per bé que han resultat cabdals per a la consolidació de la plataforma econòmica del delta del Llobregat com a territori productiu i s'han dut a terme amb un respecte escrupolós a la normativa de protecció ambiental, han alterat profundament la geografia dels espais lliures de l'àmbit.

- Desviació del Llobregat
- Ampliació del port
- Ampliació de l'aeroport
- Nova depuradora
- Dessalinitzadora
- Nous accessos viaris
- Nous accessos ferroviaris

Evolució de l'ocupació del territori

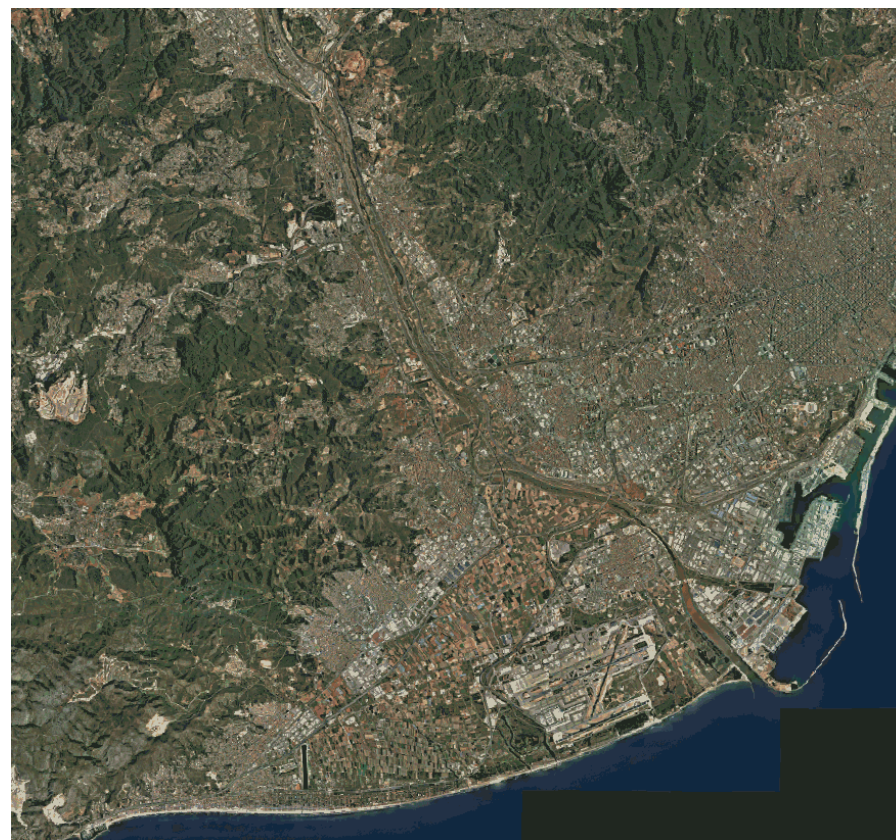
Evolució de l'ocupació del territori

1956

2014

4/5 parts del
delta han estat
urbanitzades

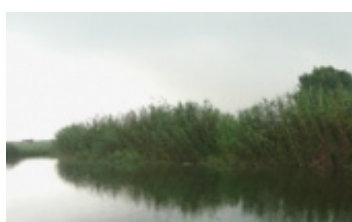
02

Valors naturals

Situació actual

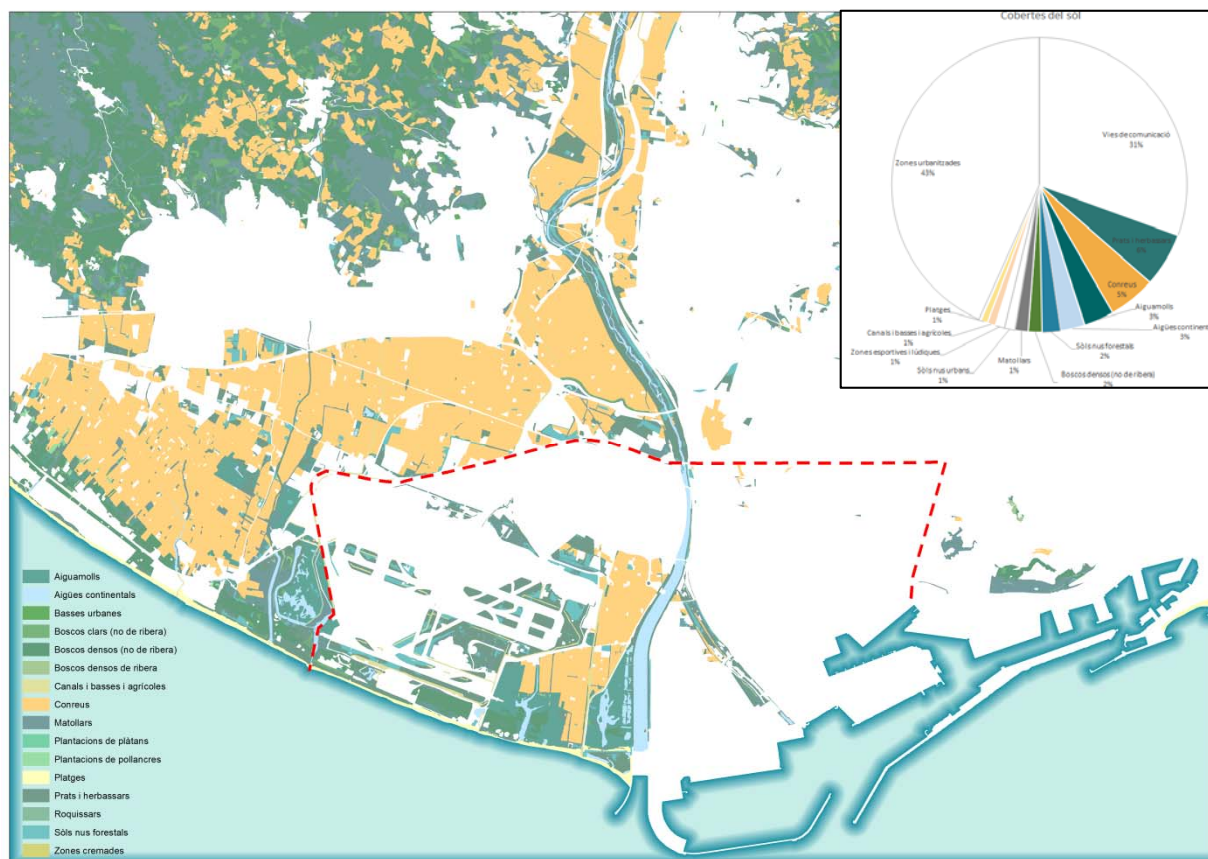
Malgrat la transformació soferta al llarg dels anys, les característiques naturals intrínseques del territori fan que hi romanguin valors ambientals de gran rellevància:

- Les zones humides associades al delta, a l'espai fluvial i a la zona litoral
- La xarxa hídrica associada a la zona deltaica
- L'aquífer protegit
- L'alta biodiversitat, singularitat dels hàbitats i mosaic territorial
- La zona agrícola del Parc Agrari del Baix Llobregat
- Els penya-segats de la muntanya de Montjuïc

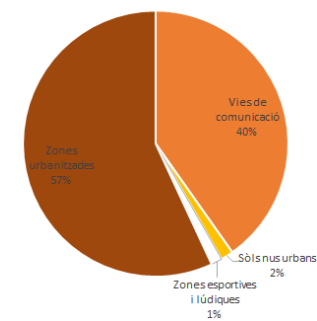

Estratègia Delta del Llobregat

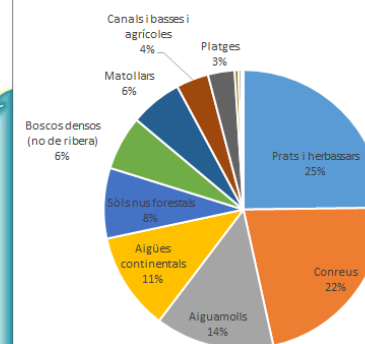
Cobertes de sòl

Cobertes urbanes - 76%

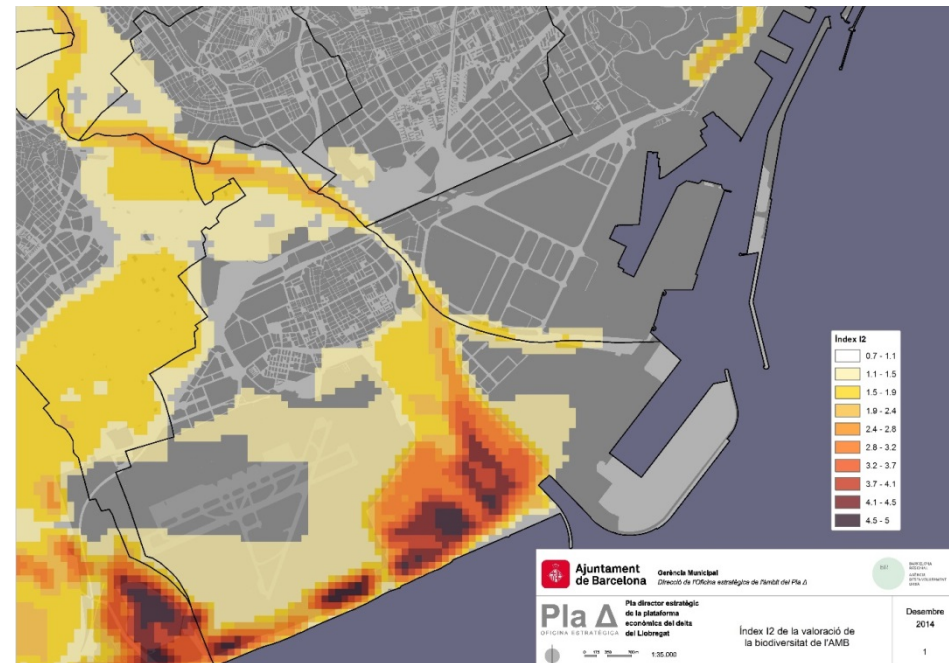
Cobertes no urbanes - 24%

Biodiversitat

Les zones humides del delta del Llobregat són les zones amb major biodiversitat de l'AMB (Índex I2). Corresponen a hàbitats associats a les zones humides del sistema deltaic o bé a hàbitats molt lligats al sistema litoral, que acullen un gran nombre d'espècies.

Més enllà del seu valor intrínsec a nivell de nombre d'espècies de flora i fauna, les zones humides del delta tenen una funció cabdal en el procés de migració de les aus i presten també nombrosos serveis ecosistèmics.

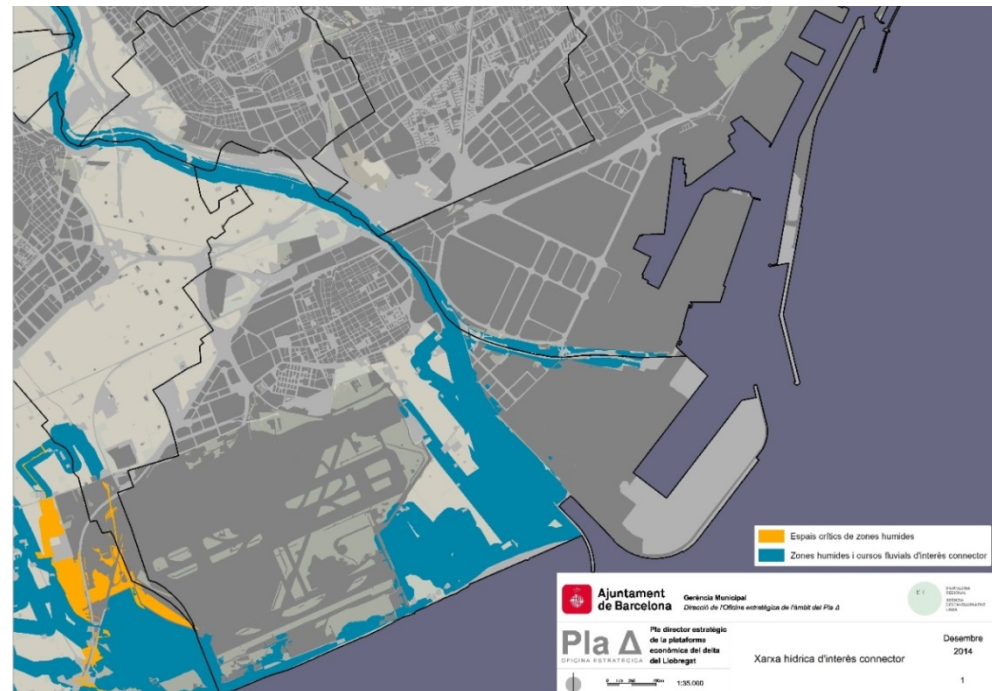
Estratègia Delta del Llobregat

Connectivitat ecològica

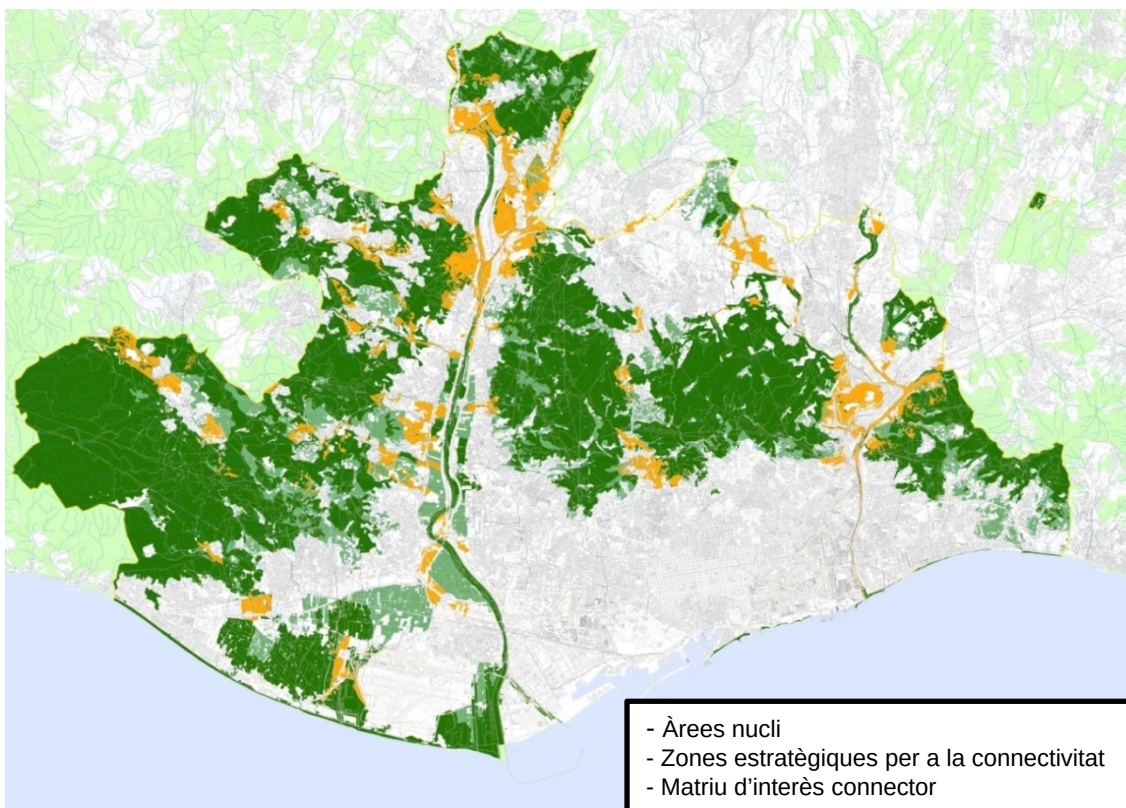
La xarxa hídrica del delta del Llobregat, a més de la seva funció hidrogeològica, també suposa una xarxa d'excel·lents connectors a nivell faunístic.

L'eix connector més destacat és el format pel riu Llobregat (tant la llera actual com l'antiga). També està connectat amb les zones humides pròximes, per la qual cosa té continuïtat fins a la línia de costa i les zones humides situades a l'altre banda de l'Aeroport. En la zona del Remolar-Filipines s'hi troba una de les zones crítiques de connectivitat ecològica identificades a l'AMB.

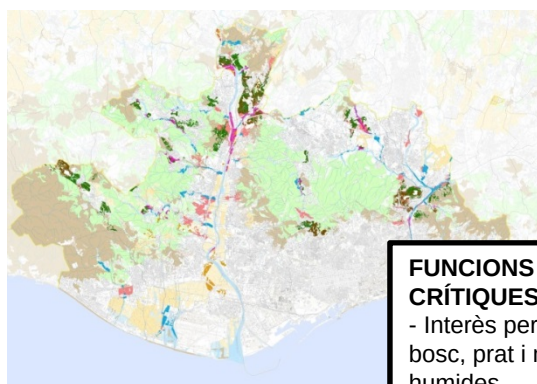

Connectivitat ecològica

Mapa estratègic de connectivitat ecològica de l'AMB

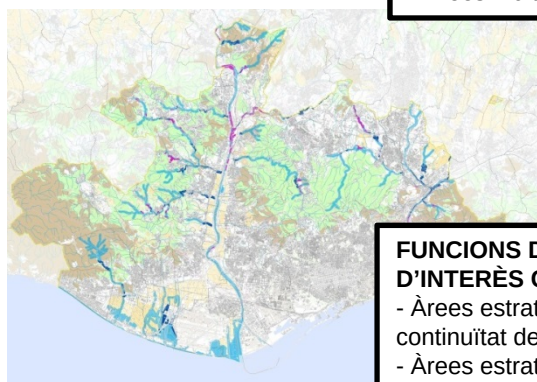

Connectivitat ecològica

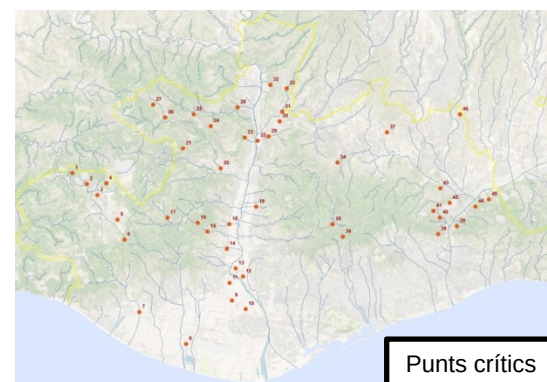
FUNCIONS DE LES ZONES CRÍTiques

- Interès per a la connexió d'unitats de bosc, prat i matollar, conreu o zones humides.
- Interès per a la funció com a separador urbà
- Àrees multifuncionals

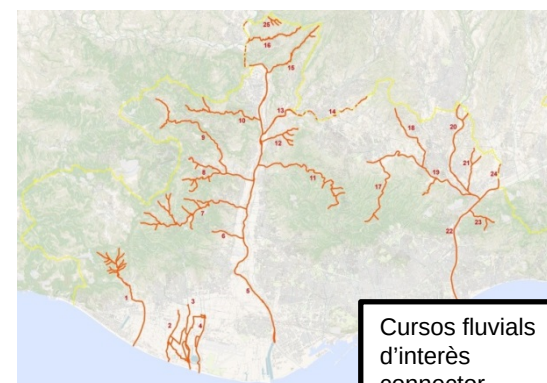

FUNCIONS DE LA XARXA HÍDRICA D'INTERÈS CONNECTOR

- Àrees estratègiques per la continuïtat del sistema hídic
- Àrees estratègiques multifuncionals

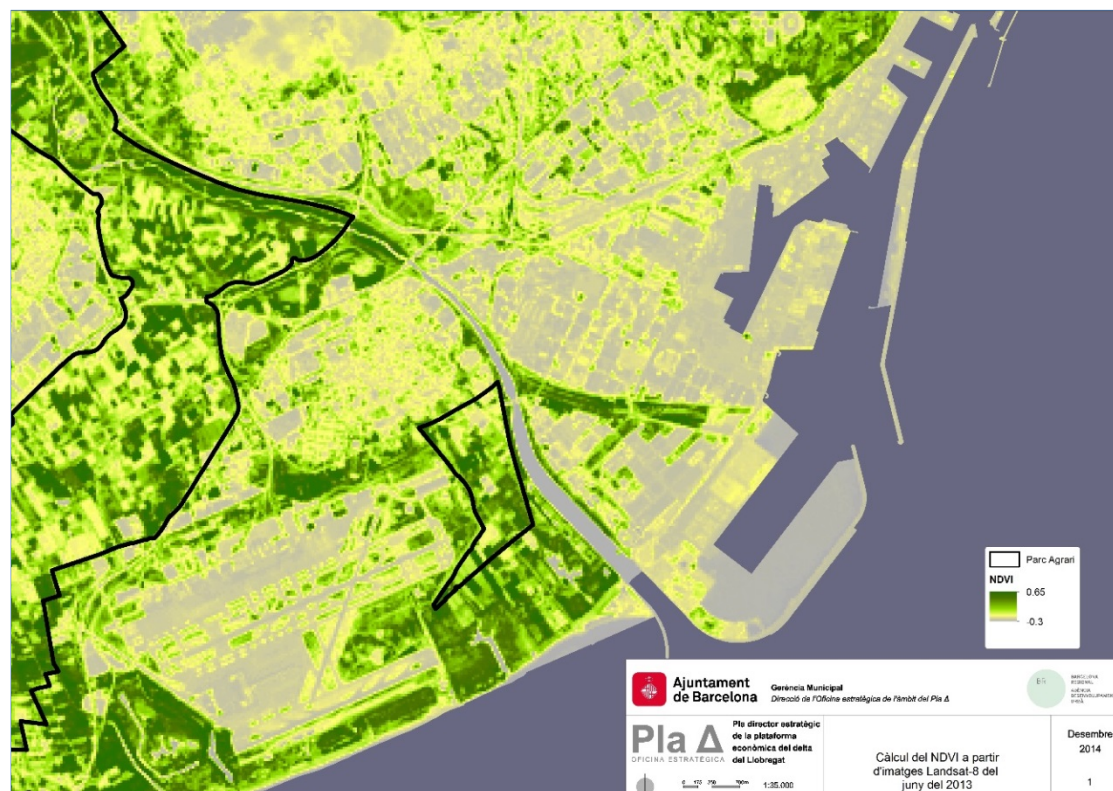
Punts crítics

Cursos fluvials d'interès connector

Vegetació

- Les zones amb major densitat i vigorositat de la vegetació (índex NDVI - Normalized Difference Vegetation Index) corresponen a les zones humides litorals, als espais fluvials amb presència de vegetació, i a algunes parcel·les del Parc Agrari del Baix Llobregat i dels espais agrícoles de la riba dreta del riu.

03

Identificació dels espais protegits

Espais protegits

Protecció territorial

- PTMB - Pla Territorial Metropolità de Barcelona: Protecció especial i protecció preventiva

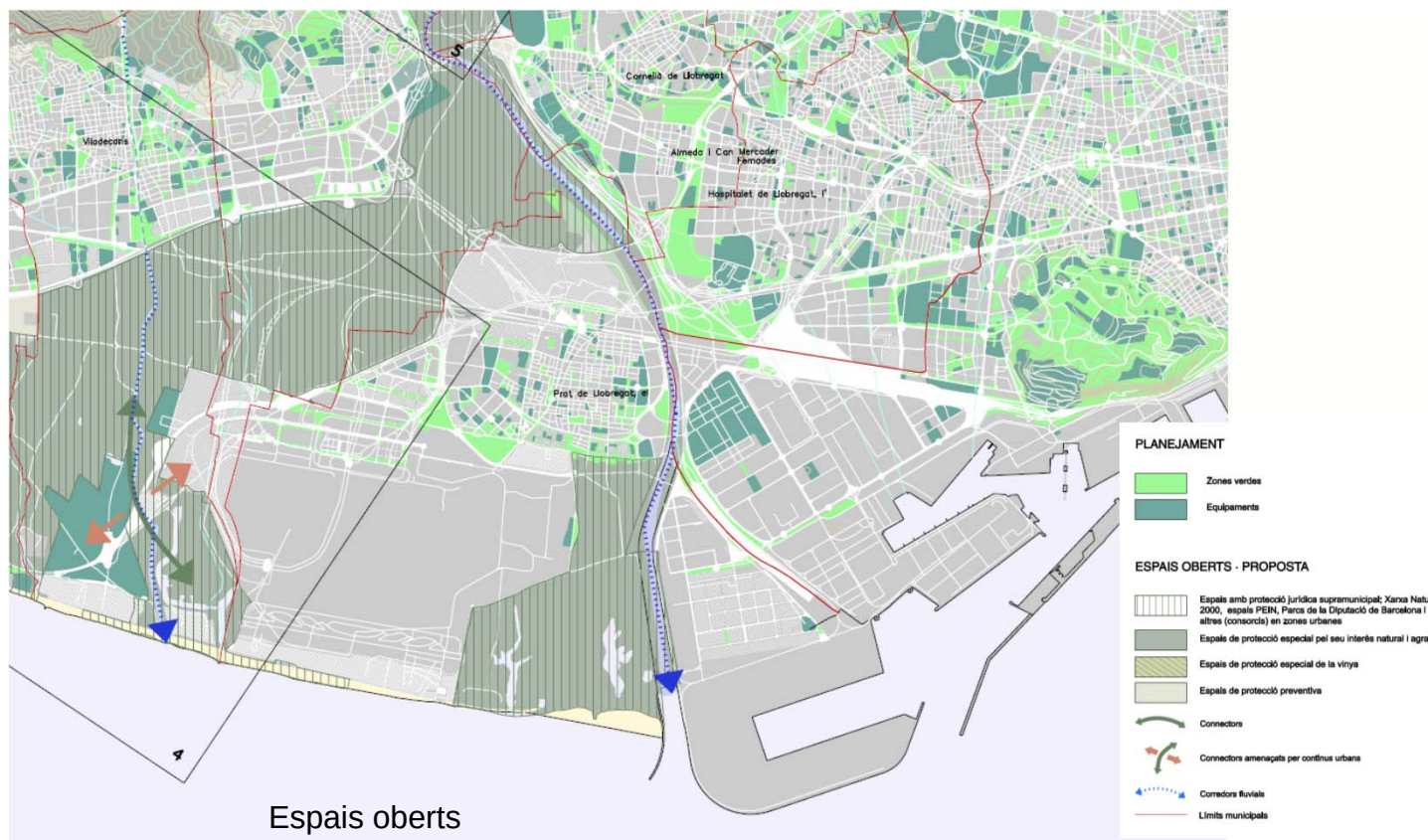
Protecció sectorial d'espais naturals

- Xarxa Natura 2000: LIC, ZEPA, ZEC
- Llei d'espais naturals
- PEIN, ENPE, Reserves Naturals Parcials
- Inventari de Zones Humides
- Plans especials de protecció del medi natural i del paisatge
- Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona

Protecció urbanística

- Règim del sòl (sòl no urbanitzable)
- Protecció de sistemes (Claus 26, 27, 28, 6, etc.)
- Montjuïc
- PDUSC – Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner
- Plans Especials d'Ordenació, Plans Especials de protecció i millora

Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB)

Estratègia Delta del Llobregat

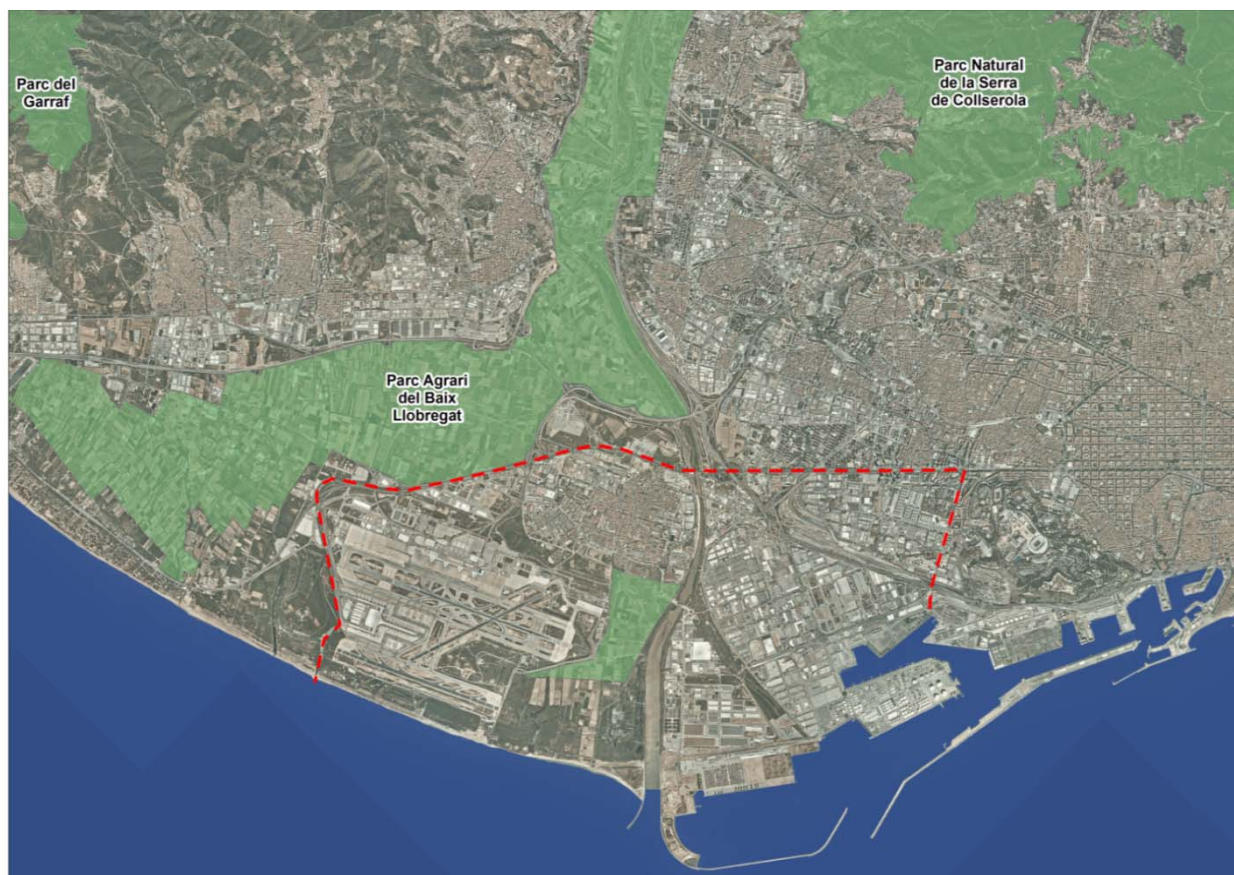
Xarxa Natura 2000

Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner (PDUSC I i II)

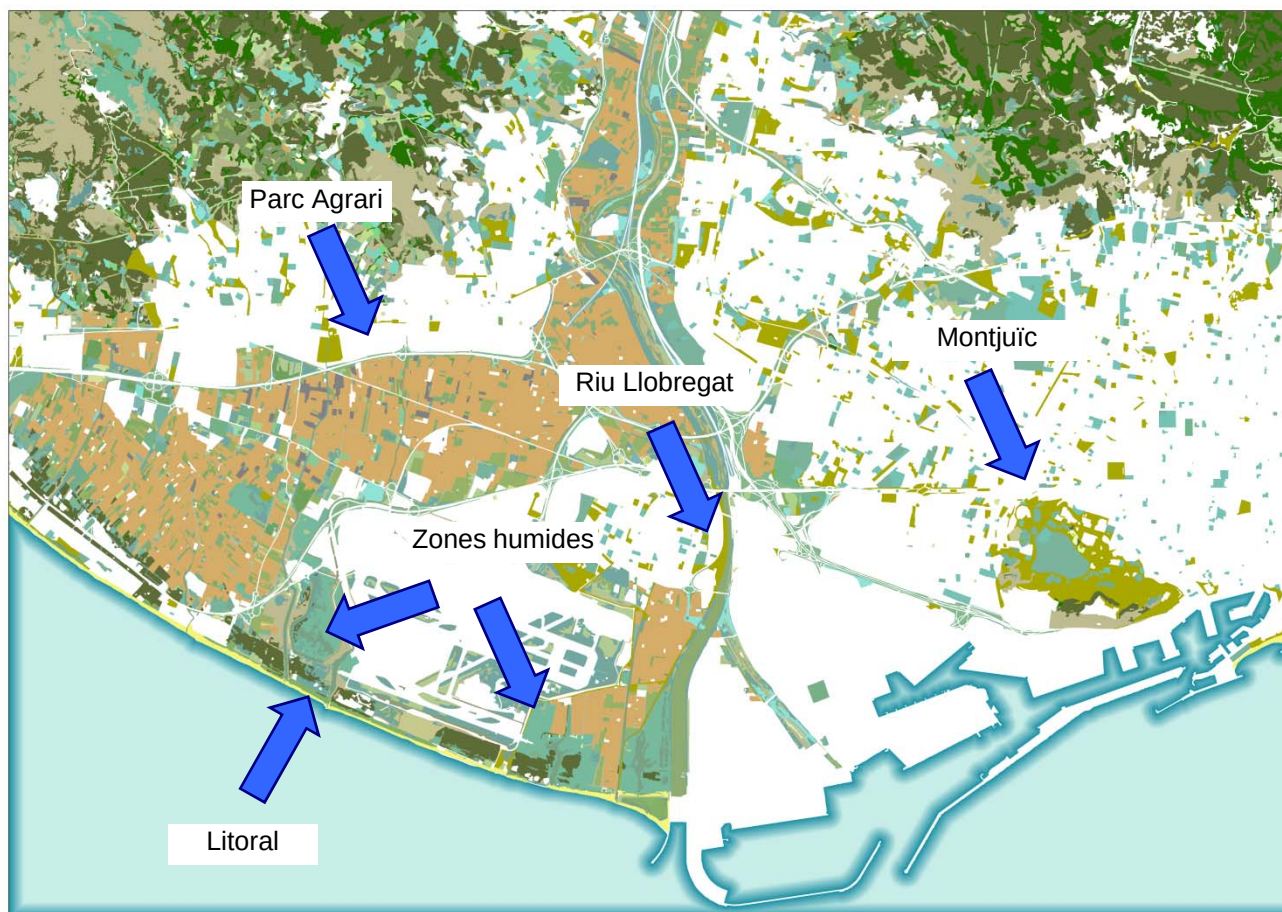
Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona

04

Reconeixement per àmbits

Localització dels àmbits principals d'espais oberts

Estratègia Delta del Llobregat

Riu Llobregat

És un corredor verd i un camí d'aigua que connecta en l'àmbit metropolità el massís de Collserola amb el front litoral, convertint-se doncs en un connector imprescindible entre espais metropolitans de gran valor ecològic. El tram metropolità del riu Llobregat té una longitud de 30 km i travessa el territori de 16 municipis. Dins d'aquest àmbit s'està recuperant, ecològicament i socialment, un espai complex on les infraestructures i els serveis conviuen amb el medi natural i les activitats de lleure.

En aquest espai actua el Consorci per a la Recuperació i Conservació del Riu Llobregat format per la Generalitat de Catalunya, el Ministerio de Medio Ambiente, la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat i l'Àrea Metropolitana de Barcelona, així com totes aquestes institucions autònomament o en el marc d'altres estructures de col·laboració.

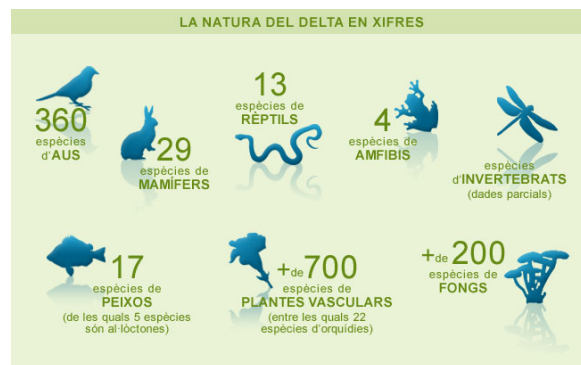
La gestió coordinada eficaç és possiblement un dels principals reptes que afronta aquest àmbit a dia d'avui.

Estratègia Delta del Llobregat

Zones humides

Són unes de les zones humides més importants de Catalunya, per la notable diversitat i singularitat d'espècies botàniques i faunístiques. Són cabdals per a les aus aquàtiques i migradores (es troben a mig camí de la ruta migratòria entre l'Àfrica i el nord d'Europa). S'hi distingeixen ambients naturals diferenciats: la part final del riu Llobregat, llacunes i aiguamolls, pinedes litorals sobre dunes i platges amb vegetació de rereduna, gairebé úniques a Catalunya.

Per garantir la seva preservació, el maig de 2005 es va crear el Consorci dels Espais Naturals del Delta del Llobregat. L'integren la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments del Prat de Llobregat, Viladecans, Gavà i Sant Boi de Llobregat.

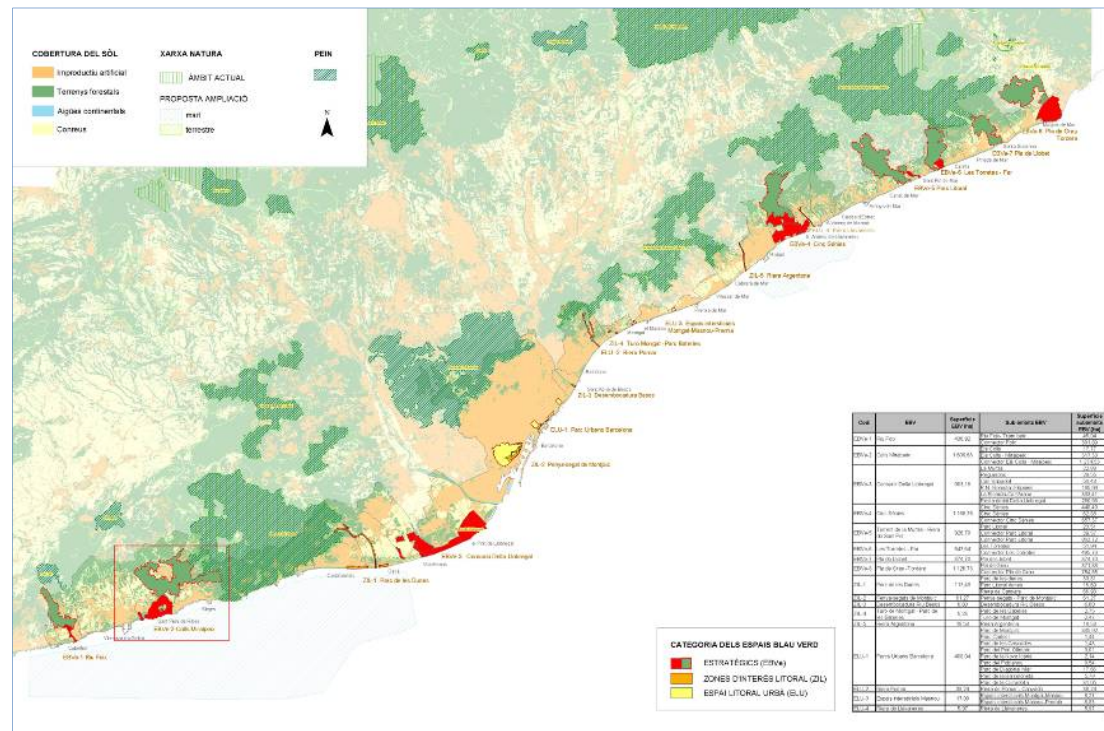

Estratègia Delta del Llobregat

Litoral

L'àmbit litoral de l'hemidelta dret del Llobregat és un dels últims espais lliures de la costa metropolitana. Ha aconseguit romandre com un territori biodivers amb abundància de zones humides.

És un espai dinàmic i molt atractiu des del punt de vista ambiental i paisatgístic. Té molt potencial com a espai vertebrador amb múltiples facetes (cultural, lleure, sensibilització, etc.). La seva proximitat a les zones urbanitzades és una forta amenaça.

Litoral

- Platges del Prat sotmeses a erosió derivada de la dinàmica marina influïda per l'ampliació portuària
- Recuperació d'hàbitats dunars
- Zones humides naturals i artificials
- Presència de pinedes litorals
- La posada en funcionament de la depuradora del Baix Llobregat, que elimina les aportacions contaminants del riu, ha permès la recuperació de la qualitat ambiental del litoral i les platges

Estratègia Delta del Llobregat

Parc Agrari

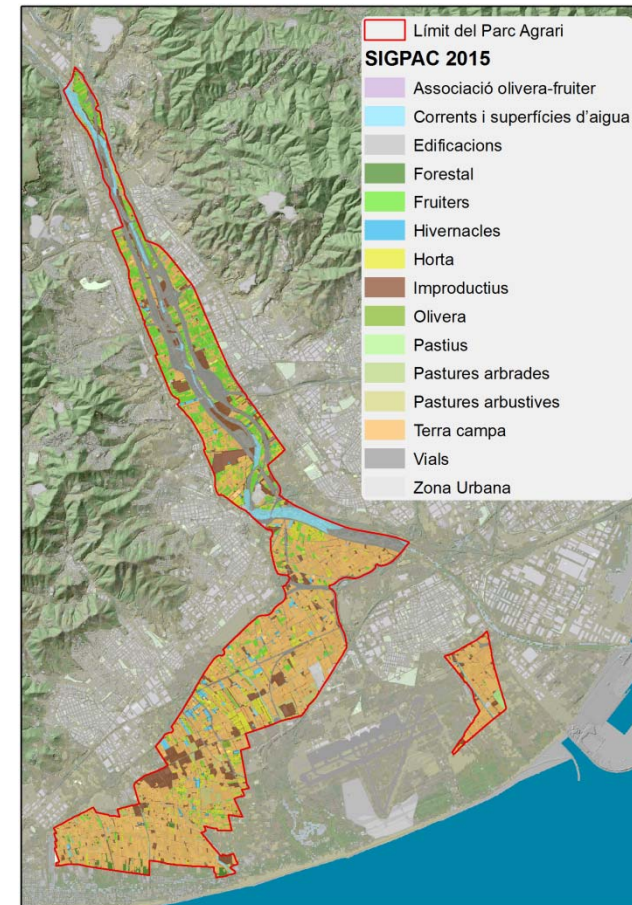
El Parc Agrari del Baix Llobregat cobreix un total de 3.332 ha i abasta 13 municipis. Es troba principalment en les terres agrícoles del Delta del Llobregat i en menor grau de la Vall Baixa, i constitueix una frontera natural de la plataforma econòmica del delta del Llobregat

A la Vall Baixa principalment s'hi troben fruiters com presseguers i cirerers. Al Delta, cultiu d'hortalisses, essent la carxofa el producte més destacable però també d'altres com cebes, bledes o enciams. Als hivernacles, sobretot cultiu de tomàquets.

Està gestionat per un consorci format per la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, la Generalitat de Catalunya, Unió de Pagesos de Catalunya i tots els Ajuntaments amb terres al parc, a més de l'Hospitalet.

**Parc Agrari
del Baix Llobregat**

Montjuïc

Montjuïc és un espai lliure que compleix amb multiplicitat de funcions. Per una banda, és dipositari de bona part de la biodiversitat urbana, amb espais tan rellevants com els penya-segats. Aquesta àrea té una especial rellevància com a espai de matollar propi dels sòls àrids, i un gran valor ecològic per ser refugi de colònies de xoriguers (*Falco tinnunculus*), falcons pelegrins (*Falco peregrinus*), rapinyaires i altres espècies d'ocells com la merla blava (*Monticola solitarius*).

És un espai d'ús intensiu ciutadà, amb equipaments i serveis consolidats. Malgrat això, Montjuïc continua essent un gran desconegut i no s'ha consolidat com a gran parc urbà. D'altra banda, hi ha diverses problemàtiques de relació amb els barris a les seves vores.

Estratègia Delta del Llobregat

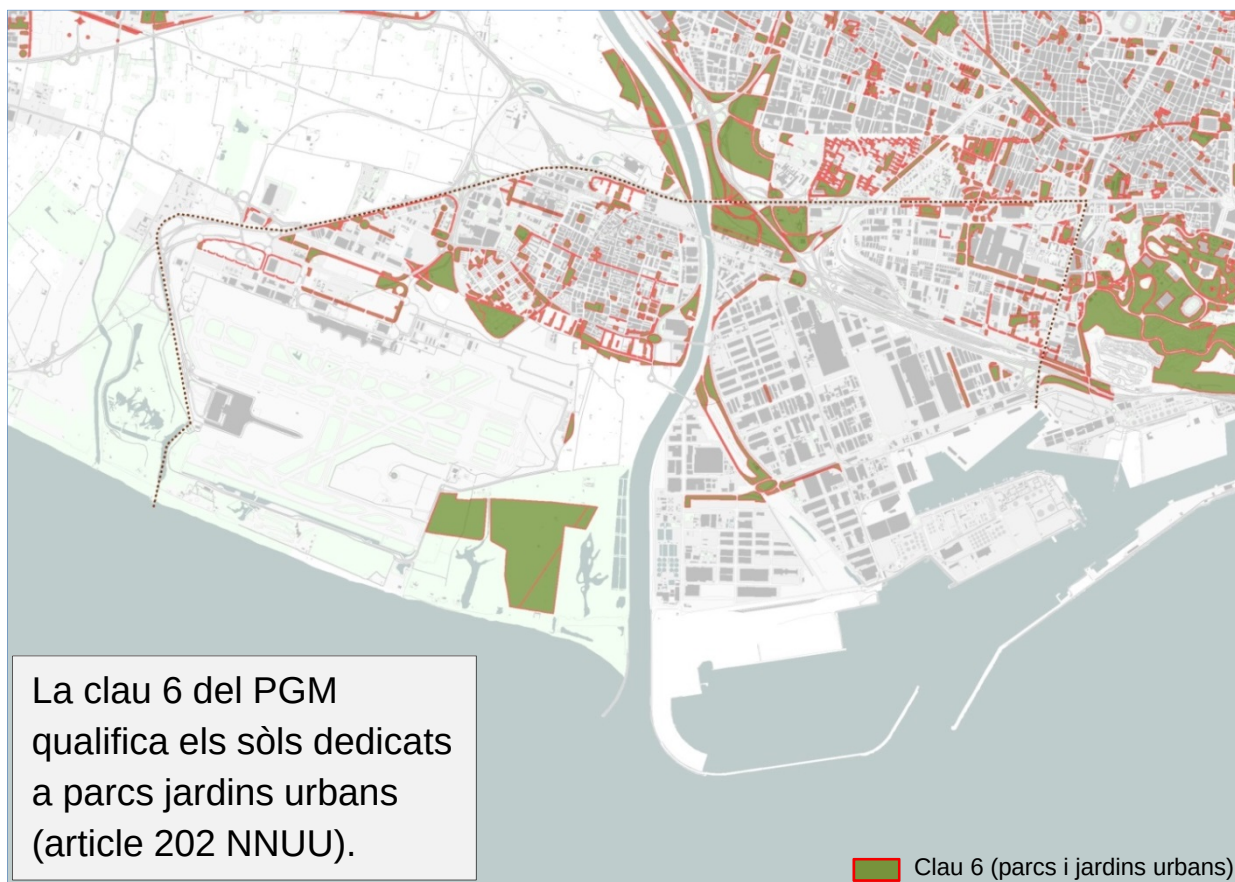
Montjuïc

05

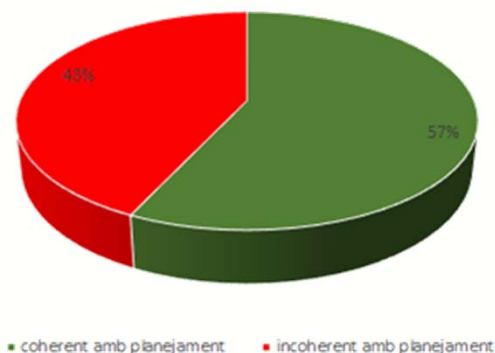
El “verd urbà”

Sòls amb clau 6 en el planejament urbanístic vigent

Coherència entre el “verd urbà” real i el planificat

A l'àmbit de la plataforma econòmica del delta del Llobregat, un 43% dels sòls qualificats amb la clau 6 a la plataforma econòmica no tenen un ús de parc i/o jardí urbà.

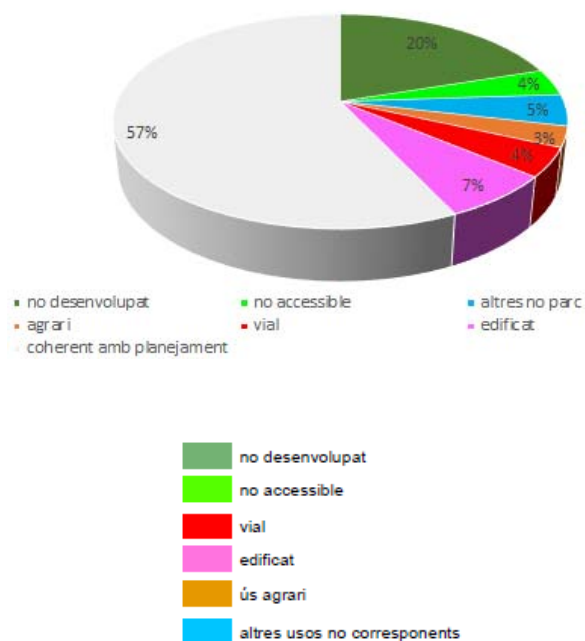
■ coherent amb planejament ■ incoherent amb planejament

Nota: els sòls d'ús agrari dels Espais Naturals del delta del Llobregat estan qualificats amb la clau 6 del PGM, a diferència dels terrenys del Parc Agrari del Baix Llobregat (clau 24 – rústic protegit de valor agrícola).

Coherència entre el “verd urbà” real i el planificat

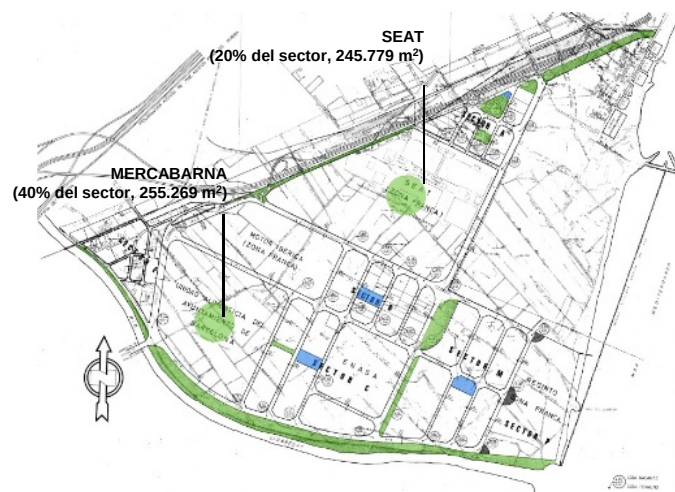
Un 20% dels sòls qualificats amb la clau 6 no estan desenvolupats, i un 19% estan ocupats per usos diferents als de parc i/o jardí urbà.

Previsió de zones verdes urbanes no incorporades al PGM

- El Pla Parcial del Polígon de la Zona Franca (1968) determinava que es destinarien 500.000 m² de la superfície dels sectors de la SEAT i la Unitat Alimentària (Mercabarna) a parcs i jardins. Aquesta extensió, equivalent a dues vegades la del parc de la Ciutadella, s'ha reduït de fet en un 90% en les successives modificacions puntuals del PGM i el desenvolupament d'instruments de planejament derivat.

PP ZONA FRANCA (1968)

PLANEJAMENT VIGENT

